

Particularitățile individuale de vârstă ale elevilor în aplicarea metodelor specifice de cunoaștere a personalității;

Rezultatele obținute în urma implementării metodelor de cunoaștere ale elevilor;

Comunicarea rezultatelor cu părinții, obținute în cadrul aplicării metodelor de cunoaștere a personalității elevilor.

Părinții:

Să participe activ împreună cu învățătorii la determinarea personalității elevilor;

Să comunice orice problemă liber cu copilul;

Să stabilească împreună cu învățătorul cauzele dereglării personalității copilului.

Referințe bibliografice:

1. Briceag, S. Psihologia vîrstelor: Curs universitar. Bălți: Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, 2017. 291 p. ISBN 978-9975-50-196-5.
2. Enăchescu, E. Repere psihologice în cunoașterea și descoperirea elevului. București: Editura Aramis Print. 2008, 269 p. ISBN 978-973-679-592-3.
3. Novac, C. Dezvoltarea Personalității umane. Teme de curs. http://cis01.central.ucv.ro/eurocomp/dezv_pers_umane.pdf .
4. Muntean, A. Psihologia dezvoltării Umane. București: Editura Polirom. 2006, ISBN 978-973-46-009-3.

ADAPTED CURRICULUM, AN ARGUMENT TO RESPECT THE RIGHT TO EDUCATION CURRICULUM ADAPTAT, UN ARGUMENT AL RESPECTĂRII DREPTULUI LA EDUCAȚIE

Beatrice-Ionela ENACHE

Profesor, Școala Gimnazială „Al. Piru”, Mărgineni, Bacău, România
doctorandă, UPS „I. Creangă” din Chișinău

CZU: 37.011.33

Summary: Education is a fundamental right and a public good, however, this right must be upheld, in the case of children with disabilities, disorders, disabilities or learning difficulties, and by coherent educational and social approaches, balanced environments and favorable to continuous development towards objectives of common interest and integration into the mainstream school. From this point of view, the adapted curriculum comes in the bilateral support of teachers and students in question, by adjusting pedagogical methods in order to adapt, motivate and recover the existing cognitive deficit, but also to connect the contents of the national curriculum with real resources and values. of children with additional educational needs. Concretized in personalized formative purposes, educational desideratum in accordance with obvious individual latencies and limitations, adequate instructive-educational opportunities, inclusive education offers the chance to correlate subjects and school subjects with daily experiences and increase personal and social autonomy to develop self-confidence.

Rezumat: Educația constituie un drept fundamental și un bun public, totuși, acest drept trebuie să fie susținut, în cazul copiilor cu deficiențe, tulburări, dizabilități sau dificultăți de învățare, și de demersuri educaționale și sociale coerente, medii echilibrate și favorabile evoluției continue în direcția realizării obiectivelor de interes comun și integrării în școala de masă. Din acest punct de vedere, curriculumul adaptat vine în sprijinul bilateral al cadrelor didactice și al elevilor aflați în discuție, prin ajustarea metodelor pedagogice în scopul adaptabilității, motivării și recuperării deficitului cognitiv existent, dar și în sensul conexiunii conținuturilor curriculumului național cu resursele și valențele reale ale copiilor cu necesități

educaționale suplimentare. Concretizată în scopuri formative personalizate, deziderate educaționale în conformitate cu latențele și limitările individuale evidente, oportunități instructiv-educative adecvate, educația incluzivă oferă șansa corelării disciplinelor și materiei școlare cu experiențele cotidiene și sporirea autonomiei personale și sociale până la dezvoltarea încrederii în sine.

Key words: adapted curriculum, students with special educational needs, inclusive education, integration.

Cuvinte-cheie: curriculum adaptat, elevi cu cerințe educaționale speciale, educație incluzivă, integrare

Școala, sub impulsul tendințelor și dezideratelor societății actuale, trebuie să asigure procesul integrării copiilor cu cerințe educaționale speciale sau suplimentare, respectarea drepturilor individuale, valorizarea fiecărui copil în parte și, nu în ultimul rând, egalizarea șanselor în atingerea și împlinirea obiectivelor stabilite.

În acest sens, procesul complex al incluziunii școlare și sociale a elevilor din grupuri dezavantajate este înlesnit de o serie de conduite, aspecte și soluții care determină și optimizează nivelul de acceptare și integrare într-un mediu adecvat, precum:

- munca în echipă;
- respectul pentru diversitate;
- număr de elevi vs. număr de profesori;
- lectorate cu părțile implicate;
- schimb de experiență între profesori;
- raportarea sistemului la posibilitățile reale ale elevilor;
- aportul valoros al profesorului de sprijin;
- responsabilitățile și obligațiile managerilor școlari;
- planul pe termen lung al cadrelor didactice;
- program școlar flexibilizat;
- socializarea școlară sau schimbul de bune practici;
- susținerea comunității locale;
- promovarea practicilor inclusive;
- activități extra și curriculare mixte;
- respectarea dreptului la educație;
- respectul bilateral între agenții și beneficiarii educaționali;
- respectarea dezideratelor individuale prin adaptarea curriculumului școlar;
- încurajarea sprijinului reciproc între elevi;
- implicarea familiei la un nivel înalt;
- utilizarea metodelor de educație incluzivă;
- sporirea încrederii cadrelor didactice;
- educația centrată pe elev;
- cunoașterea temeinică și profundă de către profesori a nevoilor individuale de învățare ale elevilor cu cerințe speciale și nu numai;
- formarea și dezvoltarea abilităților profesorilor în sensul metodelor și strategiilor incluzive;
- conduita echitabilă, nediscriminatorie față de elevi [6, pp. 125-126].

Astfel, curriculum adaptat este pilonul însemnat al politicilor educaționale de suport practic și ajutor efectiv destinat elevilor care au nevoie de ajutor în parcurgerea programului educativ obligatoriu la nivel național. Însă, acest tip de curriculum nu răspunde doar problematicilor legate de cerințele de mediu, adaptarea conținuturilor învățării și strategiilor didactice utilizate, ci și optimizării condițiilor, ofertei și programelor educaționale cu care vin instituțiile școlare în întâmpinarea elevilor care au nevoie de individualizarea procesului instructiv-educativ.

Mai mult, indicatorii pentru evaluarea gradului de implementare și extindere a practicilor incluzive vizează atât măiestria cadrului didactic, cât și implicarea membrilor conducerii instituției școlare, după cum urmează: planificarea lecțiilor trebuie să țină cont de nivelul fiecărui elev din clasă, lecțiile propriu-zise trebuie să insufle toleranță și respect pentru diferențele inerente, asumarea răspunderii de către elev pentru propria devenire, explicațiile profesorului trebuie să asigure însușirea cunoștințelor încă din clasă, diversificarea metodelor, tehnicilor și strategiilor didactice utilizate, asigurarea condițiilor propice în vederea sprijinului mutual, încurajarea comunicării și participării active la clasă, adaptarea lecțiilor ca răspuns la feedbackul elevilor, oferirea celor mai bune soluții de către personalul didactic pentru rezolvarea dificultăților de învățare, evidențierea progreselor și succeselor școlare obținute, considerarea dificultăților de învățare ca puncte de pornire în îmbunătățirea practicilor educaționale, perspectiva planificării și conceperii curriculumului ca o muncă comună: revine întregului corp profesoral, ameliorarea activităților la clasă este asigurată de echipa managerială a școlii [2, p. 86].

În plan practic, experiența didactică concretă, dar și experiența activităților extrașcolare, m-au ajutat să conștientizez faptul că ansamblu metodologic care caracterizează curriculum adaptat ridică o serie de confuzii și neclarități cadrelor didactice care nu dețin formarea de bază în psihopedagogie specială sau nu beneficiază de colaborarea unui profesor itinerant.

În conformitate cu literatura de referință, sistemul de educație presupune mai multe tipuri de curriculum, după cum urmează: ▪ curriculum național/curriculum formal care cuprinde programe școlare, manuale școlare, planul de învățământ, ghiduri metodologice sau de evaluare și documente de politică a educației, respectiv scopurile și obiectivele educației; ▪ curriculum comun sau corecurriculum care are în componență disciplinele obligatorii și opționalele școlare; ▪ curriculum specializat care vizează specificitatea profilurilor de studii; ▪ curriculum ascuns care reprezintă efectele mai puțin sesizabile, interne și externe, proprii mediului școlar; ▪ curriculum nonformal care înglobează obiectivele relevate de activitățile extrașcolare, complementare celor pur școlare; ▪ curriculum informal care vizează aspectele pedagogice mijlocite de familie, prieteni, timp liber; ▪ curriculum local care reprezintă efectele educative oferite de comunitatea de proveniență; ▪ curriculum individualizat/personalizat care semnifică un program de studii stabilit de comun acord între subiectul și obiectul educației, în conformitate cu nevoile particulare și situația educațională reală existentă [5, pp. 16-17].

Pe lângă maniera personalizată de elaborare a curriculumului adaptat, proiectarea în sine trebuie să urmeze un algoritm tipic de construcție, unitar și bine sistematizat, standardizat și valabil pentru toate disciplinele școlare regăsite în planurile-cadru în vigoare, aferente învățământului primar și gimnazial, care încorporează următoarele etape-cheie:

- Instituția de învățământ, disciplina;
- Nume/prenume elev, deficiența-preluată din certificatul medical;
- Întocmit, aprobat, avizat, profesor de sprijin-după caz;
- Obiective cadru/competențe generale;
- Conținuturile învățării;
- Obiective cadru/competențe de referință, obiective de referință/competențe specifice: pentru majoritatea elevilor, pentru elevii cu CES, activitatea de învățare pentru copiii cu nevoi speciale;
- Modalități de evaluare;
- Standarde curriculare de performanță pentru fiecare competență generală;
- Planificarea calendaristică anuală propriu-zisă: unitatea de învățare și numărul de ore.

În esență, experiențele de învățare sustenabile, mijlocite de un curriculum personalizat, orientează parcursul educațional al elevilor cu dificultăți în învățare spre cunoaștere și devenire, creșterea gradului de adaptabilitate și bunăstare, încredere în forțele proprii și, nu mai puțin însemnat, experimentarea reușitei sau succesului școlar, ceea ce denotă creionarea unui viitor personal, profesional și social înscris în firesc și normalitate.

Realizarea unei adaptări curriculare eficiente, se poate concretiza propriu-zis, în clasa de elevi, prin: a. adaptarea conținuturilor din punct de vedere cantitativ și calitativ, planurilor/programele școlare, alegerea obiectivelor, stagiile de recuperare/remediere școlară; b. adaptarea metodelor și tehnicilor de predare-învățare, resurselor didactice, umane și temporale; c. adaptarea mediului fizic/online și psiho-social; d. adaptarea metodelor de evaluare în consens cu finalitățile și scopurile vizate. În același timp, trebuie avut în vedere faptul că personalizarea curriculumului se poate realiza în diferite moduri, astfel:

- extensiune – adăugarea unor activități suplimentare, dacă potențialul intelectual al elevilor nu este afectat;
- selectarea – conținuturilor și diferențierea sarcinilor în funcție de formele deficiențe preexistente;
- accesibilizarea/diferențierea – cooptarea și asigurarea participării copiilor cu CES în acțiuni individuale, terapeutice sau recuperatorii [7].

Pe de altă parte, așa cum observă Doru Vlad Popovici, unitățile de învățământ de masă trebuie să îndeplinească și alte exigențe, pe lângă diferențierea curriculară, pentru a putea favoriza incluziunea copiilor cu deficiențe/tulburări și egalitatea de șanse: asigurarea serviciilor de asistență medicală și psihologică, personal școlar calificat, echipamente specializate, programe de consiliere raportate la nevoile psiho-sociale preexistente [4, p.74].

Ca o concluzie, este elocventă aserțiunea lansată de Daniela Popa, care susține că „în multe privințe, diferența dintre elevii care învață cu ușurință și cei cu dificultăți este dată de cantitatea de timp necesară pentru a atinge un anumit nivel în dezvoltarea competențelor” [3].

De fapt, afirmația sus menționată reprezintă chintesenta educației incluzive, și anume adaptarea continuă a școlii la copii.

Referințe bibliografice:

1. Enache, B., I. Curriculum adaptat pentru disciplina limba engleză, clasa a IV-a, anul școlar 2021-2022. <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/curriculum-adaptat-pentru-disciplina-limba-engleza>
2. Gherguț, A. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii incluzive și diferențiate în educație. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Iași: Editura Polirom, 2006. 86 p. ISBN 973-46-0397-3.
3. Popa, D. Strategii de stimulare a învățării autoreglate la elevii cu dificultăți de învățare. Cluj-Napoca: Universitatea Babeș-Bolyai-Presa Universitară Clujeană, 2014. 12 p. ISBN 978-973-595-729-6.
4. Popovici, D., V. Elemente de psihopedagogia integrării și normalizării elevilor handicapați mintal. București: Universitatea din București, 1998. 74 p.
5. Potolea, D., Manolescu, M. Teoria și metodologia curriculumului. MEC-Proiect pentru Învățământul Rural, 2006. pp. 16-17. ISBN 10 973-04602-6/13 978-973-0-04602.
6. Vrăsmaș, E., Vrăsmaș, T. Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări, soluții. Buzău: Alpha MDN, 2012. pp. 125-126. ISBN 978-973-139-237-0.

7. ProForm – PROfesionalizarea cadrelor didactice prin FORMare continuă, platformă cofinanțată din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020. Adaptarea curriculară pentru integrarea copiilor cu cerințe educative CES. <https://proform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/adaptarea-curriculara-pentru-integrarea-copiilor-cu-cerinte-educative-ces>

EDUCATION FOR CHILDREN' RIGHTS IN CURRICULAR AND EXTRACURRICULAR CONTEXTS

EDUCAȚIE PENTRU DREPTURILE COPILULUI ÎN CONTEXTE CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE

Giorgiana Roxana FLUERAȘU,

Inspector Școlar Educație Timpurie, Drobeta Turnu-Severin, jud. Mehedinți

CZU: 37:341.231.14-053.2

Summary: The rights of the child are human rights, with the aim of protecting the child as a human being. Thus, like human rights in general, the rights of the child, in order to be effective, must be guaranteed and protected, an important role being played by the Committee on the Rights of the Child, which oversees, through various procedures and actions, the realization of these rights in the signatory states. Convention. The Convention attaches equal importance to all the rights of the child. There is no hierarchy of these rights, these rights are indivisible and interdependent and cover all aspects of the child's life. These rights are: the right to identity (states the need to register the child at birth, the right to a nationality); the right to health (the right to food, hygiene, social security, a decent standard of living); the right to protection (stated in various situations - refugee status, work, drugs, sexual exploitation, trafficking, deprivation of liberty, social reintegration, juvenile justice - and accompanied by the need for social programs); the right to participate - refers to the protection and guarantee of freedom of expression, access to information, freedom of thought, conscience, religion, freedom of association and assembly, protection of privacy; the right to education - is stated in art. 28, 29 (purpose of education).

Rezumat: Drepturile copilului sunt drepturi ale omului, având ca scop protejarea copilului ca ființă umană. Astfel, ca și drepturile omului, în general, drepturile copilului, pentru a fi efective, trebuie garantate și protejate, un rol important revenind în acest sens Comitetului pentru drepturile copilului care supraveghează, prin diferite proceduri și acțiuni, realizarea acestor drepturi în statele semnatare ale Convenției. Convenția acordă o importanță egală tuturor drepturilor copilului. Nu există o ierarhie a acestora, aceste drepturi sunt indivizibile și interdependente și acoperă toate aspectele vieții copilului. Aceste drepturi sunt: dreptul la identitate (afirmă necesitatea înregistrării copilului la naștere, dreptul la o naționalitate); dreptul la sănătate (dreptul la hrană, igienă, securitate socială, nivel de viață decent); dreptul la protecție (enunțat în diferite ipostaze – statut de refugiat, muncă, droguri, exploatare sexuală, trafic, privare de libertate, reinsertie socială, justiție pentru minori – și însoțit de necesitatea de programe sociale); dreptul la participare – se referă la protecția și garantarea libertății de exprimare, acces la informații, libertatea de gândire, de conștiință, de religie, libertatea de asociere și reuniune, protecția vieții private; dreptul la educație – este enunțat în art. 28, 29 (scopul educației).

Key words: human, child, rights, convention, protection, freedom, choice,

Cuvinte-cheie: om, copil, drepturi, convenție, protecție, libertate, alegere,

“Children learn better when they are in a safe socio-emotional climate, when they have a pleasant relationship with their parents, educators and others around them.”

”Copiii învață mai bine atunci când sunt într-un climat socio-afectiv sigur, când relaționează plăcut cu părinții, cu educatorii și cu ceilalți din jurul lor”.

John Bennet, UNESCO,

2004